

SOM/P1	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	Edycja 1
Właściciel dokumentu: Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich		Aktualna edycja obowiązuje od: 05.08.2024 r. Data wprowadzenia: 05.08.2024 r.
		Strona 1 z 3

1. Cel stosowania Procedury:

Procedura określa czynności podejmowane przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.).

2. Zakres Procedury:

Codzienna praca w obszarach dotyczących małoletnich.

3. Adresaci:

- 3.1. Oryginał znajduje się u Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością.
- 3.2. Obowiązująca kopia znajduje się w wewnętrznej sieci Intranet w **Zakładce Standardy Ochrony Małoletnich/Procedury**.
- 3.3. Procedurą są objęte osoby, które doznają przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową.

4. Zakres odpowiedzialności:

- 4.1. Za stosowanie procedury odpowiadają:
 - 4.1.1. Za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” odpowiedzialny jest pracownik, który powziął informację o stosowaniu przemocy domowej.
- 4.2. Za nadzór nad przestrzeganiem procedury odpowiada Kierownik komórki organizacyjnej oraz Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich.
- 4.3. Za aktualizację procedury odpowiada właściciel dokumentu.

5. Definicje:

- 5.1. **Centrum** – Uniwersyteckie Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Sp. z o.o. w Poznaniu
- 5.2. **Prezes** – Prezes Zarządu Uniwersyteckiego Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Sp. z o.o. w Poznaniu,
- 5.3. **Kierownik** – osoba zajmująca stanowisko kierownicze w komórkach organizacyjnych Centrum (np. poradni, pracowni),
- 5.4. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć Dyrektora ds. medycznych,
- 5.5. **małoletni** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia,
- 5.6. **pracownik** – każda osoba zatrudniona lub współpracująca z Centrum, bez względu na formę zatrudnienia, jak np.: zleceniobiorca, wykonawca, praktykant, wolontariusz, stażysta, który z racji pełnionej funkcji lub wykonywanych zadań ma lub może mieć kontakt z małoletnimi;
- 5.7. **rodzic** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską;
- 5.8. **opiekun prawny** – należy przez to rozumieć osobę, która może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste i finansowe;
- 5.9. **opiekun faktyczny** – osoba sprawująca, bez obowiązku ustawowego, sprawująca opiekę nad osobą, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub stan psychiczny, wymaga takiej opieki
- 5.10. **członek rodziny** - osoba spokrewniona albo osobą niespokrewniona, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą,
- 5.11. **przemoc fizyczna** – każde celowe użycie siły fizycznej skierowane przeciwko innej osobie, mające na celu przekroczenie jej granicy ciała, w szczególności bicie, popychanie, szarpanie;
- 5.12. **przemoc psychiczna** – powtarzający się wzorzec zachowania w stosunku do małoletniego/osoby doznającej przemocy domowej, mającego na celu wywołanie u niego pogorszenie samopoczucia/samooceny, spowodowanie poczucia zagrożenia, w szczególności zachowanie polegające na wyśmiewaniu małoletniego/osoby doznającej przemocy domowej, karanie przez odmowę szacunku/zainteresowania, stała krytyka, izolacja społeczna, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;
- 5.13. **przemoc seksualna** – każda forma zaangażowania innej osoby w aktywność seksualną, na którą nie wyraża ona zgody lub nie jest w stanie w pełni zrozumieć i wyrazić udzielić świadomej zgody;
- 5.14. **przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające

SOM/P1	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	Edycja 1
Właściciel dokumentu: Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich		Aktualna edycja obowiązuje od: 05.08.2024 r. Data wprowadzenia: 05.08.2024 r.
		Strona 2 z 3

prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;

5.15. osoba doznająca przemocy domowej, to jest np.:

- 5.15.1. małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- 5.15.2. wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- 5.15.3. rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- 5.15.4. osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- 5.15.5. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- 5.15.6. osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo, i ich małżonkowie,
- 5.15.7. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- 5.15.8. małoletni.
- 5.16. **osoba stosująca przemoc domową:** to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wymienionych w pkt 5.14:
- 5.17. **przedstawiciel ochrony zdrowia uprawniony w Centrum do podejmowania czynności w ramach Procedury "Niebieskie Karty"** – lekarz, lekarz dentysta, pielęgniarka, psycholog, fizjoterapeuta, higienistka stomatologiczna, asystentka stomatologiczna lub inny pracownik ochrony zdrowia.
- 5.18. **Standardy** – należy przez to rozumieć niniejszy dokument wraz z załącznikami, wprowadzony na podstawie Zarządzenia Prezesa Centrum;
- 5.19. **Pełnomocnik SOM** – Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich.

6. Opis sposobu postępowania

- 6.1. Każdy pracownik Centrum (niezależnie od formy zatrudnienia), który powziął uzasadnione podejrzenie, że osoba doznająca przemocy domowej jest ofiarą przemocy domowej powinien poinformować Kierownika/osobę w zastępstwie/lekarza dyżurnego, który wraz z Pełnomocnikiem SOM, po konsultacji z Dyrektorem/Prezesem, podejmuje odpowiednie kroki, w tym wszczęcie Procedury „Niebieskie Karty”.
- 6.2. Wszczęcie Procedury „Niebieskie Karty” następuje poprzez wypełnienie Formularza „Niebieska Karta – A” (SOM/F13 Formularz „Niebieska Karta – A”).
- 6.3. Formularz „Niebieskiej Karty” wypełnia Pracownik (lekarz, lekarz dentysta, psycholog lub inny pracownik ochrony zdrowia), który był świadkiem lub podejrzewa przemoc, w towarzystwie Pełnomocnika SOM.
- 6.4. Procedurą są objęte osoby, które doznają przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową.
- 6.5. W formularzu „Niebieska Karta – A” wskazuje się wszystkie osoby mogące doznawać lub stosować przemoc domową.
- 6.6. Wszystkie czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury muszą zostać odnotowane w „Karcie Interwencji” oraz w dokumentacji medycznej pacjenta.
- 6.7. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa należy niezwłocznie powiadomić Policję.
- 6.8. Formularz „Niebieska Karta – A” powinien zostać wypełniony w obecności osoby, wobec której stosowana jest przemoc. W przypadku małoletniego formularz wypełnia się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- 6.9. W przypadku wystąpienia podejrzenia, że osobami stosującymi przemoc domową, wobec osoby doznającej przemocy domowej są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, formularz wypełnia się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- 6.10. W sytuacji, gdy nie jest dostępna żadna z ww. osób, a podejrzewamy, że osoba doznająca przemocy jest ofiarą przemocy, wypełniamy formularz „Niebieska Karta – A” bez udziału tych osób.
- 6.11. Osoba wszczynająca procedurę dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej i przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej, a także, w miarę możliwości, z osobą stosującą przemoc.

SOM/P1	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	Edycja 1
Właściciel dokumentu: Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich		Aktualna edycja obowiązuje od: 05.08.2024 r. Data wprowadzenia: 05.08.2024 r.
		Strona 3 z 3

- 6.11.1. Rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.
- 6.11.2. Osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się informacje w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku, z uwzględnieniem stanu i okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym.
- 6.11.3. W trakcie rozmowy z osobą stosującą przemoc domową informuje się ją w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz wskazuje na konieczność zmiany sposobu postępowania.
- 6.11.4. Działania, o których mowa w pkt 6.11.1. i 6.11.3., realizuje się uwzględniając warunki, czynniki i potrzeby, w tym dotyczące osób niepełnosprawnych
- 6.12. Osoba wszczynająca procedurę, powinna podjąć działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie będącej ofiarą przemocy domowej. Działania takie mogą polegać na:
 - 6.12.1. poinformowaniu Policji w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia osoby będącej ofiarą przemocy domowej,
 - 6.12.2. udzieleniu tej osobie niezbędnej pomocy medycznej, w razie potrzeby wezwanie pogotowia,
 - 6.12.3. zaspokojeniu jej podstawowych potrzeb, w tym zapewnieniu wsparcia i poradnictwa.
- 6.13. Następnym krokiem jest przekazanie Formularza „Niebieska Karta – B” (SOM/F14 Formularz „Niebieska Karta – B”) rodzicowi, opiekunowi prawnemu/faktycznemu lub innej osobie pełnoletniej działającej w najlepszym interesie małoletniego/osoby doznającej przemocy domowej.
- 6.14. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” należy przekazać do właściwego Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie 5 dni roboczych od wszczęcia procesu.
- 6.15. Jeżeli osoba objęta procedurą „Niebieskie Karty” nie włada językiem polskim w mowie i piśmie lub jest osobą głuchą lub niemą lub występują okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym, członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej występują do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o zapewnienie udziału tłumacza w czynnościach z osobą objętą procedurą.
- 6.16. **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – filia Grunwald, ul. Matejki 50, Poznań).**
- 6.17. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” oraz jeśli dotyczy formularza „Niebieska Karta – B” przechowuje Pełnomocnik SOM.
- 6.18. Wszystkie działania powinny być udokumentowane w formie pisemnej, a osobom będącym ofiarami przemocy domowej lub ich pełnomocnikom przysługuje dostęp do tej dokumentacji, za zgodą ww. Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 6.19. W godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy osoba może uzyskać pomoc w ramach instytucji pomagających osobom doświadczającym przemocy domowej, działających na terenie miasta Poznań, wymienionych w Załączniku (SOM/F15 INSTYTUCJE POMAGAJĄCE OSOBOM DOSWIADCZAJACYM PRZEMOCY W RODZINIE, DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA POZNAŃ).

7. Załączniki:

7. Dokumenty wypełniane w ramach stosowania procedury:

Nazwa dokumentu	Numer / oznaczenie
Formularz „Niebieska Karta – A”	SOM/F13
Formularz „Niebieska Karta – B”	SOM/F14
INSTYTUCJE POMAGAJĄCE OSOBOM DOSWIADCZAJACYM PRZEMOCY W RODZINIE, DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA POZNAŃ	SOM/F15

9. Akty prawne, regulacje, normy, piśmiennictwo (leżące u podstaw tworzenia procedury):

- 9.1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. poz. 424 z późn. zm.).
- 9.2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 560).

SOM/P1	PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	Edycja 1
Właściciel dokumentu: Pełnomocnik ds. Standardów Ochrony Małoletnich		Aktualna edycja obowiązuje od: 05.08.2024 r. Data wprowadzenia: 05.08.2024 r. Strona 4 z 3

9.3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870).

9.4. Standardy Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckim Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Sp. z o. o w Poznaniu.

Historia zmian w dokumencie Systemu Zarządzania Jakością

Nr zmiany	Data zmiany	Nr edycji, w której dokonano zmian	Opis zmiany	Wprowadzający